

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/79/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715202771
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8715202771.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členiek senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Antónie Kandravej v spore žalobcu: STING inžiniering, spol. s r. o., Hraničná 5, Poprad, IČO: 36 471 941, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. SIDOR, s.r.o., Zdravotnícka 4373/6, Poprad, proti žalovaným: 1/ G. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, R., 2/ J. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, R., právne zastúpení JUDr. Karol Pudlák, advokát, Štefánikova 98/70, Poprad, v konaní o zaplatenie 13.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 11.12.2017, č. k. 10C/148/2015 -113, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 13.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,50 % zo sumy 13.000 eur od 01.10.2013 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením súdny úradník.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 44 ods. 1, § 46 ods. 1, § 47 ods. 1 a § 107 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ).

3. V odôvodnení uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalovaní a B. R. uzavreli Zmluvu o budúcej zmluve podľa § 50a OZ, kde dohodli podstatné náležitosti zmluvy o zriadení vecného bremena za dohodnutú jednorazovú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vo výške 12.000 eur. Zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.09.2010, aj keď sa dotýkala nehnuteľnosti žalovaných nebola predložená správne orgánu na rozhodnutie o jej účinnosti. Z uvedeného dôvodu B. R. a STING s. r. o. považovali túto zmluvu za zrušenú. Dňa 07.03.2014 uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávky 13.000 eur podľa § 524 a nasl. OZ a postupníkom sa stal žalobca, ktorý vyzval žalovaných na úhradu sumy 13.000 eur s príslušenstvom a zároveň oznámil, že mu bola pohľadávka postúpená. Žalovaní dlh neuhradili. Súd prvej inštancie sa zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovanými v 1. a 2. rade. Vychádzal z úvahy, že zmluva o zriadení vecného bremena bola podpísaná žalovanými a právnym predchodcom žalobcu dňa 17.09.2010 a trojročná lehota na dosiahnutie jej účinnosti predložením na rozhodnutie správneho orgánu v zmysle § 47 ods. 2 OZ plynula do 17.09.2013, kedy bol posledný deň na dosiahnutie zámeru strán úkonu. Keďže do tejto doby zmluva predložená na rozhodnutie správne

orgánu nebola, dňa 18.09.2013 začala plynúť 2-ročná subjektívna a 3-ročná objektívna lehota na premlčanie nároku (do 18.9.2015 a do 18.9.2016). Z dôvodu, že žaloba bola podaná už 18.03.2015, dospel k záveru, že bola podaná včas. Považoval za prípustné, aby bola žaloba podaná aj po 2-ročnej subjektívnej lehote, pretože Zmluva o zriadení vecného bremena je synalagmatickým právnym úkonom. A keďže podľa § 47 ods. 2 OZ platí domnienka, že účastníci zmluvy od zmluvy odstúpili, zmluva sa zrušila a je potrebné vrátiť si vzájomné plnenia. Žalovaní musia vrátiť 13.000 eur a žalobca, resp. jeho predchodca výhodu vecného bremena na pozemku žalovaných. Vecné bremeno na pozemku žalovaných zriadené nebolo, tento nárok nie je možné namietať ako premlčaný, preto ani na námietku premlčania poskytnuté plnenie 13.000 eur za takto „nezriadené“ vecné bremeno nemôže súd prihliadať. Mal za to, že Zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.09.2010 je platný právny úkon, ktorý neodporuje zákonu. Súd prvej inštancie nepoprel obligačný charakter tohto záväzku, ktorý trvá až do momentu, kedy § 47 ods. 2 OZ nenaplnením účinnosti zmluvy sa zo zákona (zákonná domnienka), stráca a platí, že účastníci zmluvy od zmluvy odstúpili. Vecno-právne účinky zmluvy nastávajú až po tom, čo správny orgán (podľa katastrálneho zákona) podľa § 47 ods. 1 OZ autoritatívne o tom rozhodne. Keďže k takémuto rozhodnutiu nedošlo, nenastali nielen vecno-právne účinky zmluvy (účinnosť), ale na základe zákonnej domnienky zmluva stratila aj obligačné účinky (zrušenie zmluvy). Žalovaní po ex lege zrušení zmluvy žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi nevrátili, čo podľa zmluvy dostali, t. j. 13.000 eur, teda na ich strane došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré ich súd prvej inštancie zaviazal vydať v prospech oprávnenej osoby. Zároveň priznal žalobcovi úroky z omeškania až od 01.10.2013 v zákonnej výške 5,50 %. Nezistil okolnosti úhrady dlhu v dlhšej lehote v zmysle § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ani žalovaní takéto dôvody neuviedli.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP a to tak, že priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti tomuto uzneseniu podali žalovaní v 1. a 2. rade v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP odvolanie. Nesúhlasili s názorom súdu prvej inštancie o zrušení zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 17.09.2010 na základe § 47 ods. 2 OZ, teda domnienkou, že účastníci od zmluvy odstúpili. Predmetná zmluva je platná a účinná dňa 17.09.2010, možno ju zrušiť len dohodou zmluvných strán a predložením správnomu organu nenadobudne účinnosť, ako uviedol súd prvej inštancie. Poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 2Cdo/184/2015 zo dňa 28.02.2006, z ktorého okrem iného vyplýva, že § 47 OZ nie je aplikovateľný na zmluvy o prevode nehnuteľnosti, a teda rozhodnutie okresného úradu - katastrálneho odboru o povolení vkladu do katastra nehnuteľnosti nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Zmluva bola účinná dňa 17.09.2010 a teda nemala byť predložená správnomu organu na rozhodnutie o účinnosti zmluvy. Ak nie je možné aplikovať § 47 ods. 1 OZ, nie je potom možné aplikovať ani jeho druhý odsek o odstúpení účastníkov zmluvy, ak sa nepodal návrh na rozhodnutie v lehote 3 rokov od uzavretia zmluvy. Návrh na vklad vlastníckeho práva alebo iného vecného práva do katastra nehnuteľnosti môže byť podaný ktoroukoľvek osobou zo zmluvných strán a bez časového obmedzenia. S uvedeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR a ani argumentáciou prednesenou na pojednávaní dňa 03.11.2017 a 11.12.2017 sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom v rozsudku nevyporiadal. Z uvedených dôvodov navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

6. K odvolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca, ktorý považoval námietky odvolateľov za nedôvodné. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď na tento prípad aplikoval ust. § 47 OZ. Do pozornosti súdu dal rozhodovacia prax súdov, podľa ktorej podľa ust. § 47 ods. 2 OZ platí zákonná fikcia odstúpenia od zmluvy v prípade, ak sa nepodal návrh na vklad v lehote 3 rokov od uzavretia zmluvy. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžr/172/2012 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23Csp/7/2012, v ktorých sa súde nestotožnili s námietkami, že § 47 OZ je aplikovateľný na rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva a že návrh na vklad je možné podať v časovo neobmedzenej dobe. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

7. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí zotrvali na odvolaní a dôvodoch, ktoré uviedli v odvolaní. Na podporu svojho tvrdenia poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/184/2015, 3Cdo/196/2005 a 8Sžo/41/2008. Taktiež poukázali na Katastrálny bulletin č. 1/2012, v ktorom bola kladná odpoveď na otázku, či sám katastrálny úrad neaplikuje § 47 ods. 1 a 2.

8. K vyjadreniu žalovaných v 1. a 2. rade sa vyjadril žalobca. Považoval žalobcami citované judikáty za prelomené skoršou judikatúrou. Otázka, či správa katastra má alebo nemá povoliť vklad na základe návrhu podaného po uplynutí 3 rokov od uzavretia zmluvy, nie je prejudiciálnou v tomto konaní, lebo návrh na vklad po uplynutí 3 rokov nebol podaný a správny organ ani nerozhodoval o takomto vklade. Žalobca dal žalovaným najavo a žalovaní dobre vedeli, že o vecné bremeno obec nemá už záujem, na pozemku žalovaných nebola vybudovaná žiadna kanalizácia, vecné bremeno nie je zapísané v katastri nehnuteľností a žalovaní nie sú nijako obmedzení v nakladaní s pozemkom. Aj napriek tomu žalovaní návrh na vklad vecného bremena nepodali, hoci ako účastníci takýto návrh mohli podať. Teda boli uzročení, že ich pozemok zostane nezaťažený a že nebudú nijako obmedzovaní pri výkone vlastníckeho práva. Uvedené skutočnosti podporujú opodstatnenosť právnej úpravy zákonnej fikcie odstúpenia od zmluvy podľa § 47 ods. OZ.

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie u predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov v 1. a 2. rade nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.09.2010, uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu (. a žalovanými v 1. a 2. rade v zmysle § 47 OZ nebola predložená správnomu organu na rozhodnutie v lehote 3 rokov a v dôsledku chýbajúceho rozhodnutia, zmluva o vecnom bremene zo dňa 30.09.2010 na základe zákonnej domnienky stratila obligačné účinky a platilo, že účastníci od zmluvy odstúpili. Uvedené závery aplikoval vo vzťahu k námietke premlčania vznesenej žalovanými v 1. a 2. rade a považoval nárok žalobcu uplatnený včas, nakoľko za situácie, keď žalobca podal žalobu dňa 18.03.2015, dvojročná subjektívna premlčacia lehota uplynula dňa 18.09.2015 a trojročná objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 18.09.2016. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu a v zmysle ustanovení § 451 ods. 2 a 457 OZ a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade vydať bezdôvodné obohatenia vo výške 13.000 eur.

12. Odvolatelia v podanom odvolaní namietajú, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s ich argumentáciou, že § 47 OZ nie je aplikovateľný na zmluvy o prevode nehnuteľnosti, a teda rozhodnutie okresného úradu - katastrálneho odboru o povolení vkladu do katastra nehnuteľnosti nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Zmluvu o vecnom bremene zo dňa 17.09.2010 považovali stále za platnú a účinnú.

13. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca si voči žalovaným v 1. a 2. rade uplatňoval pohľadávku vo výške 13.000 eur s príslušenstvom, ktorú nadobudol ako postupník od B., ako postupcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07.03.2014. Podľa znenia tejto zmluvy bolo predmetom postúpenia pohľadávka vo výške 13.000 eur voči žalovaným v 1. a 2. rade ako dlžníkom, ktorá vznikla titulom zrušenia Zmluvy o vecnom bremene zo dňa 30.09.2010. Ďalej je zrejmé, že žalovaní v 1. a 2. rade v postavení povinných z vecného bremena a Obec R. v postavení oprávneného z vecného bremena uzavreli dňa 17.09.2010 Zmluvu o zriadení vecného bremena za jednorazovú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vo výške 13.000 eur. V zmysle čl. IV tejto zmluvy predmetná zmluva nadobúda platnosť a účinnosť jej podpísaním oboma zmluvnými stranami.

14. Podľa § 47 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o vecnom bremene (17.09.2010), ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím, a ak sa do troch rokov od uzavretia zmluvy nepodal návrh na rozhodnutie podľa odseku 1, platí, že účastníci od zmluvy odstúpili.

15. Účinnosť zmluvy vo všeobecnosti znamená skutočnosť, že zmluva začala spôsobovať chcené právne následky. Právny následok účinnosti spočíva najmä vo vzniku, zmene alebo zániku právneho vzťahu, resp. nejakého práva či povinnosti. Od momentu účinnosti zmluvy sa možno úspešne domáhať plnenia zo zmluvy a jej jednotlivé ustanovenia v zmluve sa stávajú súčasťou (obsahom) záväzkovoprávneho vzťahu, ktorý vzniká na základe zmluvy. Účinnosť zmluvy v zásade znamená právny moment, od kedy sú účastníci zmluvou viazaní tým spôsobom, že sa môžu relevantne domáhať plnení z nej vyplývajúcich. Vo všeobecnosti má účinnosť zmluvy obligačný charakter daný vôľou zmluvných strán, ak právny predpis neustanovuje inak. Keď vo všeobecnosti platí, že vznik zmluvy (perfektnosť zmluvy) a jej účinnosť spravidla nastávajú zároveň, v prípade zmluvy, na ktorej účinnosť je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, spravidla nenastane v jednom momente.

16. Ustanovenie § 47 ods. 1 upravujú tzv. zákonnú odkladaciu podmienku (*conditio legis*). Zákonná odkladacia podmienka spája právne následky (t. j. účinnosť) so skutočnosťou závislou od vôle príslušného orgánu, t. j. rozhodnutia. Zmluvné strany nemôžu vylúčiť aplikáciu ustanovenia § 47 ods. 1 OZ, lebo ide o kogentné ustanovenie. V druhom odseku ustanovenia § 47 OZ je upravená domnienka odstúpenia zmluvy, na ktorej účinnosť sa vyžaduje rozhodnutie príslušného orgánu. Domnienka je nevyvrátiteľná. Hoci prejav vôle o odstúpení je jednostranný prejav vôle, uvedená domnienka je domnienka obojstranného odstúpenia od zmluvy. Uplynutím trojročnej lehoty počítanej od uzavretia zmluvy platí, že účastníci od zmluvy odstúpili, a týmto okamihom stratí zmluva zároveň aj platnosť.

17. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prezentovaným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžr/172/2012 zo dňa 12.11.2013, že vklad ako rozhodnutie správy katastra má konštitutívne účinky - čo znamená, že bez povolenia vkladu určitého práva do katastra nehnuteľností, tieto nevzniknú. Slovenský právny poriadok zakotvuje ako podmienky vzniku práva k nehnuteľnosti rozhodnutie príslušného správneho orgánu a navyše pre takýto prípad stanovuje aj lehotu, v ktorej treba podať návrh na vklad s tým, že márnym uplynutím lehoty platí zákonná fikcia, že účastníci od zmluvy odstúpili. Právnym následkom odstúpenia od zmluvy je, že táto sa od počiatku zrušuje. Preto ak je podaný návrh na vklad neskôr ako tri roky od uzavretia zmluvy a ide o prípad, kedy je zákonom požadované rozhodnutie príslušného správneho orgánu k tomu, aby vôbec vznik vecného práva nastal, nemožno takémuto návrhu vyhovieť, pretože už niet právneho titulu (v tomto prípade zmluvy o vecnom bremene), nakoľko táto bola v dôsledku márneho uplynutia zákonnej lehoty od počiatku zrušená (následky zákonnej fikcie odstúpenia od zmluvy v zmysle § 47 ods. 2 a 48 ods. 2 OZ).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Sžo/285/2009 zo dňa 19.5.2010, ktorý uviedol cit.: „Navrhovateľ svojimi tvrdeniami v odvolaní a citovaním časti odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 184/2005 obhajuje možnosť podať návrh na vklad vlastníckeho práva aj 11 rokov od uzavretia zmluvy. Pritom poukazuje na názor, spočiatku formulovaný v Českej republike, že podanie návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nie je obmedzené žiadnou lehotou počítanou od uzatvorenia zmluvy. Uvedený názor - že ustanovenie § 47 OZ je obsolentné a že rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľností nemá žiadny vplyv na účinnosť zmluvy, ktorou sa nehnuteľnosť prevádza - prehliada § 133 ods. 2 OZ a v ňom uvedený odkaz na katastrálny zákon a podľa § 28 ods. 2 a ods. 3 katastrálneho zákon, podľa ktorého práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1 vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra, ak tento zákon neustanovuje inak; právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení. Teda zmluvou zamýšľaný právny následok z takej zmluvy nastáva až vkladom do katastra nehnuteľností a právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia o jeho povolení. Taký bol právny stav v čase uzavretia zmluvy, podania návrhu na vklad a rozhodnutia o ňom a odporca neporušil zákon, keď pri rozhodovaní danej veci postupoval v súlade s platnou právnou úpravou“.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o strate obligačných účinkov Zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 17.09.2010 v dôsledku toho, že predmetná zmluva nebola predložená na rozhodnutie o povolení vkladu, v danom prípade je správny.

20. Za tohto stavu odvolací súd napadnutý rozsudok s poukazom na ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, odvolací súd mu preto priznal voči odvolateľom náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ich kvantifikáciu zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP

22. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).